

REACTIE OP PENSIOENDEBAT TWEEDE KAMERCOMMISSIE SZW

VAN 10 SEPTEMBER

Governance, communicatie en transparantie — maar wie vertegenwoordigt de gepensioneerden?

Vandaag debatteerde de vaste Kamercommissie voor Sociale Zaken en Werkgelegenheid met minister Vijlbrief over pensioenonderwerpen.

Het woord *governance* viel meerdere keren. Ook klonk duidelijke kritiek op de communicatie en transparantie rond pensioenbesluiten. De informatievoorziening aan deelnemers moet beter, begrijpelijker en controleerbaarder worden. Hoe worden gepensioneerden van eerlijke informatie voorzien als er geen verantwoordingsorgaan is ?

Dat sluit rechtstreeks aan op mijn dossier over de overdracht van BP Pensioenfonds aan Zwitserleven. Ook daar gaat de kritiek over ontbrekende informatie, onvoldoende transparantie over de besluitvorming en vragen die ondanks herhaalde verzoeken onbeantwoord blijven.

Maar betere communicatie alleen lost het onderliggende governanceprobleem niet op. **Geïnformeerd worden is nog niet hetzelfde als gehoord of vertegenwoordigd worden.**

In het debat werd tevens herhaaldelijk verwezen naar de sociale partners. Daarbij bleef onbesproken dat gepensioneerden binnen die sociale partners geen zelfstandige, rechtstreeks door hen gekozen vertegenwoordiging hebben.

Werkgeversorganisaties en vakbonden kunnen hun belangen meewegen, maar dat is niet hetzelfde als een aantoonbaar mandaat van de gepensioneerden over wier pensioenrechten wordt besloten.

Daarom blijft de wezenlijke vraag:

Wie vertegenwoordigt de gepensioneerden en hoe krijgen zij gedetailleerde neutrale informatie wanneer een pensioenfonds wordt opgeheven en hun pensioenen onomkeerbaar worden overgedragen aan een verzekeraar?

De aanwezigheid van sociale partners of andere vertegenwoordigers bewijst op zichzelf ook nog niet dat er een werkelijk mandaat bestaat. Daarvoor moet duidelijk zijn:

- namens wie deze personen spreken;
- hoe zij zijn gekozen of aangewezen;
- welk mandaat zij hebben gekregen;
- over welke informatie zij beschikken;
- en hoe zij verantwoording aan hun achterban hebben afgelegd.

DNB en AFM kunnen vaststellen of formele procedures zijn gevolgd. Maar wie onderzoekt of de vertegenwoordiging werkelijk legitiem en controleerbaar was, en of gepensioneerden tijdig over alle relevante informatie konden beschikken ?

Daar komt nog een fundamenteeler probleem bij. Dezelfde partijen die het besluit voorbereiden, uitvoeren en verdedigen, beoordelen vaak ook of de communicatie, belangenafweging en governance voldoende zijn geweest. Als toezichthouders vervolgens voornamelijk afgaan op de documenten en verklaringen van deze partijen, ontbreekt een werkelijk onafhankelijke toets.

Dan blijft het de slager die zijn eigen vlees keurt.

Daar ligt de bestuurlijke blinde vlek. Procedures, commissies en adviezen kunnen een besluit formeel legitimeren, terwijl transparantie, mandaat, onafhankelijk toezicht en daadwerkelijke inspraak ontbreken. Dat noem ik **legitocratie**.

De aandacht in het debat voor betere communicatie en transparantie is een noodzakelijke eerste stap. Maar verbetering is pas geloofwaardig wanneer ook onafhankelijk wordt onderzocht voordat zij een beslissingskeuze moeten maken:

- of gepensioneerden daadwerkelijk zijn vertegenwoordigd;
- of zij tijdig over alle relevante informatie beschikten;
- of alternatieven eerlijk zijn voorgelegd;
- en of zij effectieve rechtsbescherming hebben bij onomkeerbare pensioenoverdrachten.

Governance is pas meer dan een woord wanneer duidelijk is wie namens wie beslist, op basis van welke informatie — en wie dat werkelijk onafhankelijk controleert.

Zolang dit niet duidelijk wordt geadresseerd zullen er problemen blijven optreden en zal er wantrouwen blijven bestaan

J.M. Brummer
Den Haag

Wilt u meer weten?

Klachtenbrieven op vier bestuurlijke niveaus:
<https://www.pensioenoverdracht.nl/#brieven>

Website:
<https://www.pensioenoverdracht.nl>

www.pensioenoverdracht.nl

Verzonden met [Proton Mail](#) beveiligde e-mail.